

gewezen, en werden de haren beschreven als »glad». Zoo ook in de Mém. Soc. Zool. Fra.: »poils courts et lisses». — Maar het immersiesysteem leert mij, dat de haren (nl. aan den achterrand v. h. lichaam) 116μ lang, aan de basis $\pm 5 \mu$ dik, aan den top 3μ dik en afgerond zijn, rond, en lichtbruin getint zijn, doch zelf weer bezet met $5-3 \mu$ lange, glasheldere, spaarzame, uiterst fijne, moeilijk zichtbare haartjes.

Histiogaster Berl.

Rectificatie. In de Ent. Ber., v. 3, n. 61, p. 168, r. 1 v. b., staat van de hypopi: »With eyes on the metasoma»; hiervoor moet men lezen: »With eyes on the prosoma». —

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.

Aanteekeningen over Suctoria XXII.

Ceratophyllus mustelae Wagner.

In de »Notes of the Leyden Museum« v. 21, p. 201--206, publiceerde ik eene »List of the Suctoria in the Leyden Museum«. Onder No. 26 vindt men vermeld: *Ceratophyllus* sp., The Hague, Mr. LEESBERG.

Aangezien de heer Mr. LEESBERG coleopteroloog was en wel eens dorre bladen zeefde, en in rotte bladen dikwijls *Suctoria* gevonden worden, kan men met bijna absolute zekerheid vaststellen, dat Mr. LEESBERG deze *Ceratophyllus* in rotte bladen vond.

The Hon. N. CHARLES ROTHSCHILD had de bereidwilligheid deze vloot te determineeren als *Ceratophyllus mustelae* WAGNER ♀.

Rhadinopsylla pentacanthus (Rothschild).

Ik had gelegenheid *Rhadinopsylla pentacanthus* (Rotsch.) te bestudeeren en vond: dat de 4 groote tanden van het etenidium

echte genale tanden zijn, doch dat de kleine, breede, meest dorsaal gelegen tand een angulare (postoculaire of suboculaire tand is; dat behalve deze 5 door ROTUSCHILD beschreven tanden er nog een 6^e aanwezig is en wel onder (intern van) de 4^e genale (de meest dorsale van de 4); en dat de labiaalpalpen symmetrisch en 4-ledig zijn.

Neopsylla bidentatiformis (Wagner).

Bij deze soort vond ik, dat de twee genale tanden, waarnaar de soort genoemd is, naar achteren gericht zijn en zich bevinden onder (intern van) een derden tand, die de eigenlijke angulare (postoculaire of suboculaire tand is.

Ctenophthalmus Kolenati.

KOLENATI zegt in zijn opstel »Die Parasiten der Chiropteren, Brünn, 1856, p. 33« woordelijk:

»Der Hausmausfloh... hat vor den Ocellen kleine bewegliche Ctenidien und dürfte ein neues Geschlecht: *Ctenophthalmus* KOLENATI mit mehreren anderen bilden«.

Hij geeft dan die soorten aan. Men lette er wel op, dat het genus *Ctenophthalmus* hier goed gedefinieerd is: »hat vor den Ocellen kleine beweglichen Ctenidien.« De eenige Europeesche vloosoort, die aan deze definitie voldoet, is *musculi* DUGÈS, die ook door KOLENATI het eerst genoemd is!

Het blijft derhalve onaangevochten, dat KOLENATI in 1856 een genus *Ctenophthalmus* voorstelde voor *musculi*, met kleine bewegelijke Ctenidia vóór de Ocellen.

Het is daarom geheel overbodig geweest den genusnaam *Ctenophthalmus* door eenen anderen te vervangen, zooals KOLENATI zelf deed in 1863 en JORDAN & ROTHSCHILD in 1911. Wij hebben derhalve:

Ctenophthalmus KOLENATI 1856, type *musculi* DUGÈS.

Synonymen: *Ctenopsyllus* KOLENATI 1863, type *musculi* DUGÈS (non *Ctenopsyllus* KOLENATI 1856 = *Ischnopsyllus* WESTWOOD 1833); en *Leptopsylla* JORDAN & ROTHSCHILD 1911, type *musculi* DUGÈS. —

Spalacopsylla Oudms.

Uit het bovenstaande blijkt ten duidelijkste, dat het genus *Ctenophthalmus* KOLENATI geen andere type heeft en kan hebben, dan *musculi* DUGÈS, de eenige soort in Europa, die voor de Ocellen bewegelijke Utenidien heeft.

Derhalve is het verkeerd, om voor »*talpae*« BOUCHÉ een genus *Ctenophthalmus* te noemen. Reeds in 1906 stelde ik daarom voor, het genus te herdoopen in *Spalacopsylla*. Ik hoop, dat de Suctoriologen nu overtuigd zullen zijn van de geldigheid van mijn voorstel.

Ctenophthalmus *segnis* (Schönherr).

Het is mij onbegrijpelijk, waarom de Suctoriologen nog steeds *musculi* DUGÈS schrijven in plaats van *segnis* SCHÖNHERR. Heb ik niet in de Entomologische Berichten, v. 1, No. 45, 1 Jan. 1909, p. 279—280 uitvoerig en met nadruk erop gewezen, dat de soort *musculi* DUGÈS reeds in 1811 duidelijk herkenbaar door SCHÖNHERR beschreven en afgebeeld werd? of is de Nederlandsche taal zoo onbegrijpelijk?

Rudimenten van ledematen bij vloo-embryonen?

WEISSMANN beeldt in zijn werk »Beiträge zur Entwicklungsgeschichte der Insekten. I, 1863. tab. 13. f. 62,« het ei van een hondevloo (*Ctenocephalus canis*) af in het einde van de tweede ontwikkelingsperiode.

Hij wijst in den tekst, p. 203, uitsluitend op de gelijkenis van dit ei met dat van Tipuliden. Meer niet.

Werkelijk ziet men aan dit ei alle détails, die aangetroffen worden in fig. 32 (tab. 9), zelfs een rudimentair pootstompje aan het eerste thorakaalsegment!

Heeft WEISSMANN deze curieuse coïncidentie met opzet verzwegen? De ontwikkeling der vlooiën in het ei is zeer moeilijk na te gaan, daar het chorion zoo ondoorzichtig is. Met de nieuwe opklaringsmethoden bestaat de mogelijkheid, op dit gebied nog menige verrassende ontdekking te doen.

Palaeopsylla sorecis (Dale).

Een ♂ en een ♀ van het Museum van Natuurlijke Historie te Leiden (op dit oogenblik in mijn bezit), alsmede een ♂ van mijne collectie, wijken zoo zeer af van de voorstellingen, door DAMPF in woord en beeld gegeven (Zool. Jahrb. Suppl. 12, p. 621, f. C, D), dat ik meende met eene nieuwe soort te doen te hebben!

Voorzichtigheidshalve schreef ik er ROTHSCHILD over, en zond hem mijne preparaten en teekeningen. Hij verklaarde ze beslist voor *sorecis*. Ik deelde dit mede aan DAMPF, die mij daarop kennis gaf van zijne meening, dat ROTHSCHILD gelijk heeft: mijne exemplaren zijn *sorecis*, en de individuën, waarnaar hij (DAMPF) zijne beschrijvingen en teekeningen vervaardigde, zijn van een ander geografisch ras, hetwelk hij noemt *Palaeopsylla sorecis* var. *borussica* DAMPF (in literis).

Tot verontschuldiging van DAMPF's schijnbaar verkeerde determinatie diene, dat de figuur, door ROTHSCHILD gegeven van de ♂ copulatieorganen van *sorecis* (Nov. Zool., v. 5, 1898, t. 17, f. 16, sub nomine *gracilis*) zoodanig is, dat niemand daarin een echte *sorecis* kan herkennen! De figuur is ten eenen male te oppervlakkig geteekend.

Ik geef daarom alhier van den kop en van de gewijzigde abdominaalsegmenten van de echte *sorecis* nauwkeurige beschrijvingen.

Mas. De kop heeft een duidelijk tuber frontale en een driehoekig mucro. De gena is niet afgerond, maar flauw ingedeukt. De eerste en tweede ante-antennale tanden zijn eer stomp dan spits te noemen. De eerste heeft nagenoeg parallelle randen; de tweede wordt naar de spits breeder; de derde is op ongeveer $\frac{1}{3}$ van zijne lengte het breedst; zijn spits reikt niet tot aan den achterrand van den kop; zijn ventrale rand loopt precies parallel aan den ventralen koprand; het eerste derde deel van zijn dorsalen rand is onder den vierden tand verborgen; deze vierde tand is cirkelvormig afgerond.

Het corpus van het ♂ hechtorgaan is een gelijkbeenige driehoek; zoowel de bovenrand als de achterrand zijn bijna recht. In de tweede helft van dien bovenrand bevinden zich aan de binnenzijde ca. 11 korte borstels, en die bovenrand heeft daar twee ondiepe kerven zoodat daar drie rondingen ontstaan: . De laatste ronding is zwaarder gechitiniseerd en draagt geen borstel. De achterrand van het corpus draagt dezelfde lange borstel als de genoemde soort. De bewegelijke processus ziet er ongeveer zoo uit als die der genoemde soort. Het manubrium is sterk gekromd, als een slede, of als een schaats met krul. Het 9. sterniet heeft een rechten dorsalen rand, en een distal gebogen ventralen rand, gelijkst dus ongeveer op een met de sneede naar boven gericht pennemes of zakmes, heeft langs den dorsalen rand ca. 10 korte borsteltjes, aan de spits twee langere,

en langs den ventralen rand 7 nog langere min of meer naar boven omgeslagen borstels.

Femina. De kop heeft een duidelijk tuber frontale, doch geen mucro; deze kan echter afgevallen zijn. De gena is niet afgerond, maar flauw ingedeukt. De drie ante-antennale tanden zijn korter en breeder dan bij *Palaeopsylla minor* (DALE) en *P. similis* DAMPF (zie DAMPF in Zool. Jahrb., Suppl. 12, p. 625, f. J. en K.). De eerste tand heeft ongeveer parallelle randen en is aan de spits cirkelvormig afgerond. De tweede wordt naar de spits breeder en is aan de spits fraai afgerond. De derde is ongeveer in het midden het breedst en versmalt zich vrij plotseling naar de spits, die den achterrand van den kop niet bereikt (dus als bij *minor*). De ronding van den vierden tand staat tusschen die van *minor* (zeer rond) en *similis* (hoek van $+ 70^\circ$) in. De dorsale rand van het tweede voelerlid draagt slechts 2 borstels, bij *minor* 4, bij *similis* 5.

De achterrand van het 7. sterniet heeft een zeer groote, naar voren gerichte afgeronde inbochting (uitsnijding). De achterrand van het 8. tergiet heeft achter het zeer groote stigma eene ondiepe kerf; is boven het neusvormige gedeelte (zie DAMPF, l. c. p. 629, f. L en M) niet zoo ingebogen, maar juist uitgebogen. De twee zware borstels onder de »neus» zijn zeer ongelijk, de onderste is bijna driemaal langer dan de bovenste. Vóór dezen staat 1 borstel en daarvóór eene vertikale rij van drie borstels, en dáarvoor weer eene enkele, schuin naar beneden gerichte (als bij de genoemde soorten). Het 8. sterniet is kort, distaal afgerond, alwaar het drie uiterst kleine borsteltjes draagt, en minstens driemaal breeder dan bij de genoemde soorten.

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.